

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2021/6382-S.21.10325

BAŞVURU NO : 2021/1987

KARAR TARİHİ : 21/04/2021

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : ,TCKN:1

Adres:

BAŞVURUYA KONU İDARE : ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvurandan alınan avukatlık staj giriş ücretinin iade edilmesi ve sorunun bütünsel yaklaşımla çözülmesinin sağlanması talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 28/01/2021

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yapılan başvuruda **özetle;** Avukatlık stajını yapmak için Ankara Barosuna başvurduğunu, Ankara Barosunca ılan edilen staj başvuru evrakları arasında gösterilen staj kaydiyesini 26.10.2018 tarihinde ödediğini, stajının bitiminin ardından 04.02.2020 tarihinde Ankara Barosu Başkanlığından, ödediği staj kaydiyesinin cari yıl baro aidatı borcundan mahsubunu ve artanının iadesini talep ettiğini ancak bir sonuç alamadığını, bu süreçte kendisiyle aynı dönemde staj yapan meslektaşlarının mahsup işlemlerinin yapıldığını, bunun üzerine 30.11.2020 tarihli dilekçe ile taleplerini yineleyerek yeniden başvurduğunu, bu dilekçesi üzerine Ankara Barosu Başkanlığının 01.12.2020 tarihli ve E-67627648-622.01-64715 sayılı cevabi yazısıyla talebinin reddedildiğini, öte yandan 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda ve ikincil mevzuatta avukatlık stajına başlayacak olanlardan "staj kaydiyesi" adıyla bir ödeme alınmasını meşru kılacak bir düzenleme bulunmadığını belirterek, ödediği staj kaydiyesinin kendisine iade edilmesi hususunda Ankara Barosu Başkanlığına ve sorunun bütünsel bir yaklaşımla çözülmesi için Türkiye Barolar Birliğine tavsiyede bulunulmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 17.02.2021 tarihli ve 21.4471 sayılı bilgi-belge talep yazısına istinaden gönderilen Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 15.03.2021 tarihli ve E-41870694-659-7496 sayılı cevabi yazısında;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinol Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 23 üncü maddesinin 2 nci fıkrasına 76 ıncı, Baroların genel kurul ve yönetim kurulunun görevlerine yer verilen 80, 81 ve 95 ve 97 nci maddelere , Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 22 inci, 23, 27 inci maddelerine, Staj Kredi Yönetmeliğinin "Dağıtım Esasları" başlıklı 23 üncü maddesine, Kullanım Esasları başlıklı 24 üncü maddesine yer verilmiş olup,

Staj kayıt ücretlerinin Baroların genel kurullarınca belirlenip alındığı, Baroların tüzel kişilikleri olduğu, aynı konuda daha önce yapılan başvurular sonucunda Kurumumuzun 06.07.2020 ve 14.07.2020 tarihli kararların, Birliğin 2020/65 sayılı duyuru ekinde Baroların görüş ve takdirlerine sunulduğu,

Şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

3. Kurumumuzun 17.02.2021 tarihli ve 21.4470 sayılı bilgi-belge talep yazısına istinaden gönderilen Ankara Barosu Başkanlığının 22.03.2021 tarihli ve E-67627648-622.01-17393 sayılı cevabi yazısında;

3.1. Başvuranın avukatlık stajına başlarken kendisinden tahsil edilen staj kaydiyesinin 2020 yılı kesenek borcuna mahsubu ve kalan miktarın tarafına iadesi talebiyle İdarelerine başvurduğu, Baro kayıtlarında yapılan incelemelerde başvuranın staj kaydiyesinin 30.10.2018 günü yatırıldığı anlaşılmış olup; kaydiyenin yatırıldığı tarihte yürürlükte olan bütçenin kabul edildiği 65. Olağan Genel Kurulda staj kaydiyesinin alınmasına yönelik hükümler halen yürürlükte olduğundan, baro keseneğine mahsubu veya iadesine yönelik yeni bir Genel Kurul kararı da bulunmadığından başvuranın talebinin reddedildiği,

3.2. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 80 ve 81 inci maddeleri uyarınca; Baro Genel Kurulunun, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulduğu ve görevleri arasında Yönetim Kurulunun, baronun gelir ve giderleri malların yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek, baro bütçesini onaylamak, baro yönetim kurulunca hazırlanan iç yönetmeliği incelemek ve onaylamak, kanunla verilen diğer yetkileri kullanmak olduğu,

3.3. Ankara Barosu'nun 65. Olağan Genel Kurulu'nda bütçe uygulama ilkeleri içerisinde yer alan staj kaydiyesine ilişkin kalemin; *"Staj başvuru kaydiyesi 450,00-TL'dir. Ankara Barosu Yönetim Kurulu bu miktarı %100'e kadar arttırmaya yetkilidir."* şeklindeki düzenleme ile oylanarak kabul edildiği, staj kaydiyesine ilişkin yasal dayanağın Avukatlık Kanunu'nda Genel Kurula verilen bütçe onaylama yetkisi kapsamında alınan Genel Kurul kararı olduğu,

3.4. İkinci maddede açıklandığı üzere Avukatlık Kanununda yer alan hüküm doğrultusunda Genel Kurulda kabul edilen bütçe ile staj kaydiyesi alındığı, Genel Kurul öncesi tahmini bütçe ve bütçe ilkeleri yayınlanarak Genel Kurul Gündemi ile birlikte tüm meslektaşlarının bilgisine sunulduğu, Genel Kurul toplantısında da bütçe ilkeleri üzerine görüşmeler yapıldıktan sonra bütçenin oylamaya sunulmasıyla kabul edildiği,

3.5. Staj kaydiyesinin Barolarca verilen staj eğitiminin her dönem aynı kalitede olmasını sağlamak için alındığı, halihazırda Ankara Barosu Staj Listesine kayıtlı olarak avukatlık stajını yapan 2952 stajyer avukat bulunduğu (Bir yıllık sürede başvuran stajyer sayısının 3000-3300 civarında olduğu), mevcut durumda stajyer avukatlar için 63 eğitim grubu belirlenerek eğitim programları oluşturulduğu, her gruba seminer dersleri dışında haftada iki saat eğitim verildiği, bu eğitimler için beş derslik kullanıldığı, her derslikte bir günde 12:00-18:30 saatleri arasında olmak üzere üçer gruba ders verilecek şekilde eğitim programı düzenlendiği, staj başvuruları, staj sırasındaki işlemler ve staj bitimindeki işlemler için Baro bünyesinde personel istihdam edildiği, dersliklerin eğitime uygun şekilde tutulması için ayrıca temizlik gideri ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudeneticilikurumu@hs01.kep.tr

personel istihdamı zorunluluğu doğduğu, dersliklerin bulunduğu binaya kira bedeli ödendiği, istihdam edilen personelin fazla mesai ücretleri ile birlikte ücretlerinin ödendiği, temizlik gider masrafları, dışarıdan alınan etkili iletişim, tiyatro eğitimi gibi sosyal kazanımlara ait hizmetlerin büyük yekun tuttuğu ve tahsil edilen staj kaydiyesinin ise bu tutarın çok cüzi bir miktarını karşıladığı, tüm bu masraf kalemleri doğrultusunda belirlenen staj kaydiyesinin, öncesinde de duyurusu yapılmak suretiyle başvuru sırasında başvuru bilgilerine ve tercihinin sunulduğu, tutarın belirlenmesinde staj eğitimi için Baro Başkanlığı tarafından yapılan harcamalar, eğitimler ve sosyal etkinliklerin payları doğrultusunda bir değerlendirme yapılarak bütçe ilkelerine staj kaydiye miktarının geçirildiği,

3.6. Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda staj kaydiyesinin hukuki mahiyetinin katkı payı olarak nitelendirilebileceği,

3.7. Ankara Barosu Genel Kurulunda kabul edilen bütçe doğrultusunda staj kaydiyesinin tahsil edilmesinin zorunlu olduğu, Avukatlık Kanununun 95/13. maddesi uyarınca Yönetim Kurulunun Genel Kurulun kararlarını yerine getirmekle yükümlü olduğu, Barosunun en büyük organı olan Genel Kurulun kararlarının uygulanmamasının Avukatlık Kanunu çerçevesinde mümkün olmadığı,

3.8. Ankara Barosu Başkanlığı olarak staj kaydiyesi alınmasının eski bir uygulama olduğu; sadece 18- 19 Ekim 2014 tarihinde yapılan 63. Olağan Genel Kurulda kaydiye alınmamasına ilişkin karar alınması üzerine, 64. Olağan Genel Kurulda tekrar kaydiye alınmasına yönelik karar alınmaya kadar, 63. Olağan Genel Kurul kararının geçerli olduğu dönem boyunca kaydiye alınmadığı, 64. ve 65. Olağan Genel Kurulunun staj kaydiyesine ilişkin bölümlerin yazı ekinde sunulduğu,

3.9. Barosunun yapılan en son Genel Kurulunun 65. Olağan Genel Kurul olduğu ve staj kaydiyesine ilişkin bu Genel Kurulda alınan karardan başka bir karar bulunmadığı,

3.10. 64. Olağan Genel Kurulda staj kaydiyesinin mahsubuna yönelik karar alınmışken, 65. Olağan Genel Kurulda bu yönde karar alınmamış olmasının tamamen Genel Kurulun takdirinde geliştiği,

3.11. Avukatlık stajının amacı, yapılış biçimi ve yöntemi TBB tarafından çıkarılan ve 12.12.2001 tarih ve 24615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Avukatlık Staj Yönetmeliği ile belirlenmektedir. Stajyer avukatların bir yıllık stajları süresince alacakları eğitimin daha verimli ve kapsamlı olması, stajyerlere eşit bir şekilde dağılımı, staj grupları arasında olası uygulama ve anlayış farkının giderilmesi, staj kurulunca alınacak kararlarda uyulacak temel ilkelerin ve yönetim ilkelerinin hesaplanması ve saptanması Ankara Barosu Staj Kurulu İç Yönetmeliğine göre yapılır.

3.12. TBB Avukatlık Staj Yönetmeliğinin 1 inci ve 22 inci madde hükümlerine yer verilip, Ankara Barosunun, diğer barolara ve hatta bazı Avrupa Birliği ülkelerinde örnek olacak bir staj eğitim programı sunduğu, yaklaşık otuz yıldır süregelen ve her yıl zamanın gereklerine ve ihtiyaçlara göre yenilenen bir uygulama bütünlüğü içerisinde staj eğitim modeline sahip olduğu, bu sebeple, farklı illerdeki üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olmakla birlikte, Ankara Barosunda staj yapmayı tercih eden avukat aday sayısının oldukça yüksek olduğu, Ankara Barosu nezdinde avukatlık stajını başlatmak isteyen her stajyer avukat adayından, Genel Kurul Kararı uyarınca, belirli bir miktarda kayıt masrafı alındığı, alman kaydiye bedelinin yalnızca, Ankara Barosunun hizmet verdiği süre içerisinde doğan staja ilişkin masraflar için kullanıldığı, bu çerçevede, Barosunun 65. Olağan Genel Kurulunda kabul edilen ve yürürlüğe girmiş olan staj iç yönetmeliği çerçevesinde haftada iki saat olmak üzere 40 hafta süreyle staj eğitiminin adeta akademi gibi hizmet verdiği, staj derslerinin verilmesi için derslik temini, hukuk bilgilerinin uygulanışı, mesleki ilke ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetcilikurumu@hs01.kep.tr

kurallar ve bilimsel yöntemlerin yanı sıra, diksiyon ve beden dili, kişisel gelişim, mesleki duruş ve satranç turnuvaları, futbol turnuvaları, dergi yayınlanması, dans, resim, folklor kursları gibi mali yükümlülükler getiren sosyal faaliyetlere de yer verildiği.

3.13. Avukatlık Kanununun 27. maddesinde stajyerlere Barolarca yapılacak yardım düzenlendiği, anılan düzenlemenin stajyerlere staj sırasında ödenecek krediye ilişkin düzenleme içerdiği, baro pullarından elde edilen gelirin staj eğitiminde kullanılmasına ilişkin bir düzenleme yer almadığının ortada olduğu,

3.14. Ankara Barosunun Türkiye'nin ikinci büyük Barosu olduğu, Ankara'da çok sayıda hukuk fakültesi bulunması, Baronun staj eğitiminde öncü olması gibi sebeplerle pek çok adayın avukatlık stajını Baroları nezdinde yapmak istediği, hatta birçok stajyer avukatın Barolarında staj yaptıktan sonra Türkiye'nin farklı Barolarının levhasına kaydolarak avukatlık mesleğine devam ettiği, staj listesine yazılma yönündeki talebin çok olması ve Baroca verilen eğitimin kalitesinin aynı seviyede tutulması, Baro gelirlerinin kısıtlı olması ve başka mali yükümlülüklerinin de bulunması göz önüne alındığında staj kaydiyesinin alınmasının zorunluluk teşkil ettiği,

3.15. Genel Kurul tarafından alınan kararlar doğrultusunda talep edilmekte olan staj kaydiyesinin, yasalara uygunluğunun, kesinleşmiş yargı kararıyla da hükme bağlandığı; Ankara 9. İdare Mahkemesinin 17.02.2005 tarih ve 2004/724E. 2005/105K. sayılı kararı ile Ankara Barosunun staj kaydiyesi bedeline ilişkin açılan iptal davası reddedilmiş ve Danıştay 8. Dairesinin 07.05.2007 tarih ve 2006/2776E. 2007/2747K. sayılı kararı ile onanmış ve Danıştay 8. Dairesinin 2007/7563E. 2009/634 K. sayılı karar düzeltme isteminin de reddine karar verilerek kesinleşmiştir. Ankara 9. İdare Mahkemesinin 17.02.2005 tarih ve 2004/724E. 2005/105K. sayılı kararına göre ;“...Ankara Barosu tarafından verilen ve davacı tarafından da aksi iddia edilmeyen staj eğitimi ve diğer görevleri yerine getirebilmek, bu bağlamda mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla yönelik olarak ve bir defaya mahsus olmak üzere stajyer avukatlardan staj kaydiyesi adı altında katkı payı alınmasını düzenleyen Ankara Barosu 57. Genel Kurul kararında mevzuata aykırılık bulunmamaktadır...” hükmüne yer verilmek suretiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 81 inci maddesi uyarınca Baronun en yüksek organı olan Baro Genel Kurulu kararının yasaya uygunluğunun hüküm altına alındığı,

3.16. Avukatlık Kanunu'nun 95 inci maddesinin 13 üncü fıkrası uyarınca Baro Yönetim Kurullarının Genel Kurul kararlarını yerine getirmekle yükümlü olduğu, Baronun en yetkili organı olan Genel Kurul tarafından bütçeye yönelik alınmış kararın uygulanıp uygulanmaması yönünde Yönetim Kurulunun takdir hakkı bulunmadığı,

Şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

4.1. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”,

4.2. “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları” başlıklı 135 inci maddesinde;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

"Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.",

5. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.",

6. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun;

6.1. "Stajyerlere barolarca yapılacak yardım" başlıklı 27 nci maddenin ilgili kısımlarında;

"Stajyerlere barolarca yapılacak yardım: Madde 27 – Değişik : 2/5/2001 - 4667/16 md.) Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir. Ödenecek kredinin kaynağı; avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracığı pul bedelleri ile geri ödemedenden gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır. (Değişik üçüncü cümle: 13/1/2004 - 5043/2 md.) Yapıştırılacak pulun değeri; 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun Yargı Harçları bölümünde yer alan vekâletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinin yüzde elli fazlası kadardır. (Ek cümleler: 13/2/2011-6111/195 md.) Her yıl yenilenen vekâlet pulu bedeline ayrıca yüzde beş oranında ilave yapılır. Bu suretle elde edilecek kaynak avukat stajyerlerinin genel sağlık sigortası primlerinin ödenmesinde kullanılır. Kaynağın yetersizliği durumunda staj kredi fonundan aktarım yapılarak prim ödemesi yapılır. Bu primler Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenir. (Ek cümle: 13/1/2004 – 5043/2 md.) Bu şekilde toplanan tüm pul bedelleri malî yönden Sayıştay denetimine tâbidir"

6.2. "Baro keseneği" başlıklı 65 inci maddesinde;

"Baro keseneğinin yıllık miktarı, genel kurulca belirlenir ve her yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir.",

6.3. "Baroların kuruluş ve nitelikleri" başlıklı 76 ncı maddesinde;

"Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlâkını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.",

6.4. "Baro genel kurulu" başlıklı "Kuruluşu" alt başlıklı 80 inci maddesinde;

"Baro genel kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.",

6.5. "Görevleri" başlıklı 81 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetcilikkurumu@hs01.kep.tr

"Genel Kurulun görevleri şunlardır: Levhaya, avukatlık ortaklığı siciline yazılacakların giriş keseneğini avukatlar için en az ikibin en çok sekizbin, avukatlık ortaklıkları için en az yirmibin en çok seksenbin; yıllık keseneğini de, avukatlar için en az bin en çok dörtbin, avukatlık ortaklıkları için en az onbin en çok kırkbin gösterge rakamının her yıl bütçe kanununda Devlet memurları için belirlenen maaş katsayısının çarpımı ile elde edilecek miktar oranında tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek.

Baro bütçesini onaylamak..",

6.6. "Yönetim kurulunun görevleri" başlıklı 95 inci maddesinde;

"1. Avukatlık onurunun ve meslek düzeninin korunmasını, meslekin adalet amaçlarına uygun olarak bağlılık ve onurla yapılmasını sağlamak, 2. Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek", 7. Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak genel kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak", 9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek, 13. Genel kurul kararlarını yerine getirmek..",

6.7. "Birliğin kuruluş ve nitelikleri" başlıklı 109 uncu maddesinde;

"Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılmasıyla oluşan bir kuruluştur. Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birliğin merkezi Ankara'dır.",

6.8. "Birliğin görevleri" başlıklı 110 uncu maddesinde;

"Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır: 1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşüncesi ve görüşünü belirtmek..",

7. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin;

7.1. "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı Avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayrılmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanmasıdır.",

7.2. "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde;

"Bu Yönetmelik, Barolar nezdinde yapılacak avukatlık stajının yapılış amacı ile biçim ve yöntemlerinin belirlenmesini kapsamaktadır.",

7.3. "Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma" başlıklı 4 üncü maddesinde;

"Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, Baroya dilekçe ile başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneğinin eklenmesi zorunludur. a) Nüfus Cüzdanı, b) Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.) c) Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, d) Stajyer adayının Avukatlık Kanununun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetcilikikurumu@hs01.kep.tr

3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, e) Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, f) Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, g) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu. Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanıncaya kadar işleme konulmaz.”,

7.4. “Baronun Staj Eğitim Görevi” başlıklı 22 nci maddesinde;

“Her Baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar. Barolar, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile kendilerine verilen staj eğitim görevinin; bilimsel ilkelere uygun ve sürekli olarak yerine getirilmesi amacıyla Staj Eğitim birimleri oluşturabilirler. Bu birimlerin kuruluşu, işleyişi, yetki ve sorumlulukları ile benzeri konular her Baronun kendi genel kurulunca bu Yönetmelikteki ilkelere göre kabul edeceği iç Yönetmeliklerle belirlenir.”,

7.5. “Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri” başlıklı 23 üncü maddesinde;

“Avukatlık stajının bu Yönetmeliğin amaç maddesine uygun bir şekilde yapılabilmesi, stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini artırma avukatlık staj eğitiminin temel ilkesidir. Bu ilke doğrultusunda staj eğitim birimlerinde bir yıllık avukatlık stajı süresi içinde önceden hazırlanan ve duyurulan yıllık eğitim programı dahilinde en az (120) saatlik bir staj eğitimi verilir. Bu eğitim süresinin en az (60) saati düzenli olarak meslek ilke ve kuralları ile uygulamada avukat konularına ayrılır. Bunların dışında Barolar, staj eğitiminin nasıl yapılacağını, hangi konulardan oluşacağını yörelerinin de özelliklerini göz önüne alarak, çıkaracakları iç Yönetmelikte gösterirler. Ayrıca seminer çalışmaları yapılır. Panel, sempozyum gibi kültürel etkinlikler düzenlenir.”

düzenlemeleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

8. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

9. Kurumumuza yapılan başvuruda başvuranın; Ankara Barosuna ödediği staj kaydiyesinin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nda ve ikincil mevzuatta avukatlık stajına başlayacak olanlardan “staj kaydiyesi” adıyla bir ödeme alınmasını meşru kılacak bir düzenleme bulunmamasından bahisle kendisine iade edilmesi hususunda Ankara Barosu Başkanlığına ve sorunun bütünsel bir yaklaşımla çözülmesi için Türkiye Barolar Birliğine tavsiyede bulunulmasını talep ettiği görülmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3d89

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

10. Bilindiği üzere avukatlık stajı yapmak, avukat olmanın ön koşulu olan yasal bir zorunluluktur. Bu bağlamda oluşturulan yasal mevzuatına bakıldığında; avukatlık stajının, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 15. ve 27. maddeleri arasında ve bu hükümler uyarınca çıkarılan Türkiye Barolar Birliği (TBB) Avukatlık Staj Yönetmeliği'nde düzenlendiği görülmektedir.

11. 1136 sayılı Kanun'un "aranacak şartlar" başlıklı 16 ncı maddesinde; 3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyan ve Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında başarılı olanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanların, staj yapacakları baroya bir dilekçe ile başvuracakları hüküm altına alınmıştır. İlgili bentler; "a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, b) Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak ve f) Bu Kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak gerekir." ifadelerini içermektedir.

12. Diğer yandan TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesinde avukatlık stajı yapmak isteyen adayların başvuru esasları ile başvuru esnasında sunması istenilen evraklara detaylı olarak yer verilmiştir. Bunlar; "... Nüfus Cüzdanı, Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar), Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu." olarak sayılmıştır.

13. Sayılan evraklar arasında staj başvuru kaydiyesine rastlanılmadığı görülmekle, İdare tarafından söz konusu kaydiyeye ilişkin yasal dayanak olarak Avukatlık Kanunu'nda Genel Kurul'a verilen bütçe onaylama yetkisinde alınan Genel Kurul kararı olduğu belirtilmiştir. Baro genel kurulu Avukatlık Kanunu 80 inci maddesinde "...Baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur." şeklinde tanımlanmıştır. Baro bütçesini onaylamak, Genel Kurulun, Avukatlık Kanunu'nun 95 inci maddesinin 13 üncü fıkrası uyarınca Genel Kurul kararlarını yerine getirmek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak Baro Yönetim Kurulunun yükümlülüklerindendir.

14. Ancak gerek Yönetim Kurulu'nun bütçe kalemleri ihdas etme, kalemler arasında aktarma yapma ve yeni kalemler tesis etme yetkisi ve gerekse Genel Kurul'un bütçeyi onaylama yetkisinin kullanımı yasa ve yönetmelikler kapsamında kullanılmalıdır.

15. Söz konusu yetki kullanımının yasal temelini incelemek amacıyla, İdarenin açıklamaları ile Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin "Amaç" başlıklı 1 inci ve "Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri" başlıklı 23 üncü maddeleri birlikte değerlendirildiğinde;

16. Avukatlık stajının mesleğe henüz başlamamış stajyerler için; hukuk bilgilerini, bilimsel veri ve yöntemleri kullanarak somut olaylara uygulayabilmeleri, yargılama sürecine etkin katılım sağlayabilmeleri, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetiştirilmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanma süreci olduğu, bu süreçte temel ilkenin; stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini arttırmak olduğu,

17. Bu ilke doğrultusunda staj eğitimi verileceği, ayrıca seminer çalışmaları yapıp, panel, bilgi şöleni gibi kültürel etkinlikler düzenleneceği ifade edilmiş, ayrıca her Baronun, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapacağı hükme bağlanmıştır.

18. Diğer yandan İdare tarafından gelir kalemi içerisinde sayılan staj kaydiyesinin yasal mevzuatta yer almadığı, oysa bir diğer gelir kalemi olduğu ifade edilen baro keseneğinin (aidat), 1136 sayılı Kanun'un 65 inci maddesinde düzenlendiği, bu yönüyle Kanun koyucu tarafından benzer bir düzenlemenin staj kaydiyesi için getirilmediği bilakis 1136 sayılı Kanun'da stajyerlere Barolarca yardım yapılmasına ilişkin hükümlere yer verildiği görülmektedir.

19. Bu bağlamda yapılan incelemede; İdare tarafından staj giriş ücretinin alınmasına ilişkin olarak, 3.5. ve 3.12 no lu paragrafta ayrıntılarıyla yer verilen; staj başvuruları, staj sırasındaki işlemler ve staj bitimindeki işlemler için Baro bünyesinde personel istihdam edilmesi, dersliklerin eğitime uygun şekilde tutulması için ayrıca temizlik gideri ve personel istihdamı zorunluluğu doğması, dersliklerin bulunduğu binaya kira bedeli ödenmesi, oluşan temizlik masrafları vb. kalemlerin, Barolara, zorunlu staj eğitiminin yürütülmesi kapsamında yasalarla verilen görev doğrultusunda yerine getirildiği, bir diğer anlatımla, işin doğasından kaynaklandığı,

20. Diğer yandan yapılan staj eğitimlerinin yanı sıra, diksiyon ve beden dili, kişisel gelişim, mesleki duruş ve satranç turnuvaları, futbol turnuvaları, dergi yayınlanması, dans, resim, folklor kursları gibi sosyal faaliyetlerin Baroya mali bir yük getirdiği ve alınan staj kaydiyesi tutarının belirlenmesinde rol oynadığı ifadelerinin; söz konusu etkinliklerin staj eğitiminin amacı ve temel ilkeleri doğrultusunda asli bir unsur taşımaması karşısında -kaldı ki kaydiyeyi ödemeye zorunlu kılınan stajyerlerin etkinliklere katılıp katılmama konusunda tercih haklarının engellendiği görülmektedir- yasal dayanaktan yoksun olduğu görülmektedir.

21. İdarenin yukarıda anılan sosyal etkinlikleri gerçekleştirmesi elbette stajyer avukatlara sağlayacağı katkılar açısından önemli görülmektedir. Nitekim söz konusu hizmetlerin T.C. Anayasası'nın 135 inci maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olan Baroların mesleki dayanışmayı güçlendirme ve geliştirme kapsamında sunulduğu aşîkârdır. Ancak söz konusu etkinliklerin getirdiği mali yükün, bu etkinliklere katılmak isteyen stajyer avukatlardan alınması, staja başlayacak her stajyerden alınmaması hakkaniyete daha uygun düşmektedir.

22. İlgili Kanun ve Yönetmelik birlikte ele alındığında; hem staj eğitiminin amacı ve temel ilkeleri hem de kanun koyucu tarafından bu yönde bir irade konulmamış olması, stajyerlerden alınan staj kaydiyesinin yasal bir dayanağı olmadığını göstermektedir.

23. Kurumumuzca aynı konuda daha önce verilen 20/06/2017 tarih ve 2016/5045 sayılı Tavsiye Kararında da yer verilen, kesinleşen Tekirdağ İdare Mahkemesi 01/04/2016 tarih ve E. 2015/1621 ve K. 2016/379

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinolı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudeneticiligikurumu@hs01.kep.tr

sayılı kararında “ ..Olayda stajyer avukat olan davacıdan kayıt sırasında dosya ücreti bedeli alınmasına dayanak olabilecek yasal dayanak bulunmadığı görülmekle bu ücretin alınmasına yönelik alınan 08/04/2010 tarih ve 56 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile bu karar uyarınca davacıdan 500 TL staj dosya ücreti alınmasında hukuka uyarlık görülmemiştir..” gerekçesi ile dava konusu işlemlerin iptaline hükmedilmiştir.

24. Ankara Barosu Başkanlığı cevabi yazı içeriğinde sunulan, aynı konuda verilmiş ve kesinleşen Ankara 9. İdare Mahkemesi 01/04/2016 tarih ve E. 2004/724 ve K. 2005/105 sayılı kararında “..Ankara Barosu 57. Genel Kurul kararında mevzuata aykırılık bulunmadığından karar uyarınca, davanın 250.000,000 TL katkı payı tahsil edilmesine yönelik kısmının reddine” hükmedilmiş ise de idari yargıda davanın reddine ilişkin kararlar ancak taraflar arasında kesin hüküm etkisine sahiptir.

25. Tüm bu açıklamalara ilaveten; Avukatlık Kanunun 109. Maddesinde Türkiye Barolar Birliği “bütün baroların katılmasıyla oluşan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu” olarak tanımlanmıştır. Avukatlık Kanunu 110. Maddesinde ise; “Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek ve Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp meslekin gelişmesini sağlamak” TBB’nin görevleri arasında sayılmıştır. Bu ifadelerden TBB’nin barolar üzerinde eşgüdüm ve uygulamada birlik sağlamaya yönelik yetkileri olduğu anlaşılmaktadır. (GÜRSELER, Güneş, BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI, TBB Dergisi, Sayı 54, 2004, s. 314).

26. Bu açıklamalar kapsamında; ülkemizde mevcut barolar arasında stajyer avukat adaylarından staj kaydiye bedeli talep edilmesi hususunda bir uygulama birliği olmadığı, staj kaydiye bedeli adı altında Kanunda açık bir düzenlenme de olmadığı görülmekle; Türkiye Barolar Birliği’nin bu konuda barolar arasında bir uygulama birliği sağlanması adına ortak bir çalışma yürütmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

27. Şikâyet konusu; başvuranın iddiaları, İdarenin açıklamaları, ilgili mevzuat ve emsal yargı kararları göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, başvurudan alınan 450 TL tutarındaki staj giriş ücretinin yasal dayanağının olmadığı, stajyer avukatlardan staj eğitiminin temel ilke ve amaçlara uygun sürdürülebilmesinde zorunlu bir kalem olmayan söz konusu ücretin başvurana iade edilmesi ve Barolar tarafından staj kaydiye ücreti alınması hususunda bir uygulama birliği sağlanması adına TBB tarafından bir çalışma yürütülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

28. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, makul sürede karar verme ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine uygun davrandığı, ancak idari işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceği bildirilmediğinden “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uygun davranmadığı anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinli Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetcilikkurumu@hs01.kep.tr

29. 6328 sayılı Kanunun 21. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden arta kalan sürede Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, **ŞİKAYETİN KABULÜNE;**

Stajyer avukat olan başvurucudan staj kaydiye ücreti alınmasına yasal dayanak bulunmadığı görülmekle; başvurucudan alınan 450 TL tutarın iade edilmesi hususunda **ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞINA** ve staj kaydiye ücretine ilişkin barolar arasında bir uygulama birliğinin sağlanması hususunda **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı** ve **Ankara Barosu Başkanlığı** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin, otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA, TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI** ve **ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞINA** tebliğine, Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: a397-5334-3df9

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayct.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinolı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetcilikurumu@hs01.kep.tr

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2021/6383-S.21.10326

BAŞVURU NO : 2021/3191

KARAR TARİHİ : 21/04/2021

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : . TCKN:

Adres:

BAŞVURUYA KONU İDARE : KONYA BAROSU BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvurandan alınan 400 TL tutarındaki avukatlık staj giriş ücretinin iade edilmesi talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 11/02/2021

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yapılan başvuruda *özetle; Avukatlık stajına başlamak için gerekli tüm evraklar ile birlikte 400 TL tutarındaki staj ücretini ödeyerek, 06.03.2020 tarihinde Konya Barosuna avukatlık staj başvurusu yaptığını, 26.09.2020 tarihinde stajını Isparta Barosuna nakil aldığını, 15.12.2020 tarihinde Konya Barosuna ödediği staj ücretinin iade edilmesi talebiyle başvurduğunu ancak talebinin reddedildiğini, avukatlık stajına başlarken staj giriş ücreti ödenmesi gerektiğine ilişkin Kanun ya da Yönetmelik'te herhangi düzenleme bulunmadığını belirterek, ödediği 400 TL tutarındaki staj giriş ücretinin kendisine iade edilmesini talep etmektedir.*

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 18.02.2021 tarihli ve 21.4620 sayılı bilgi-belge talep yazısına istinaden gönderilen Konya Barosu Başkanlığının 11.03.2020 tarihli ve E-56436264-622.03-1022 sayılı cevabi yazısında;

2.1. "Başvuranın Baroları nezdinde 1 yıllık avukatlık stajına 06.03.2020 tarihinde başladığı, Baro Yönetim Kurulunun 25.09.2020 tarih ve 2020/1672 sayılı kararı ile kalan stajına Isparta Barosunda devam edeceğinden nakil olarak gittiği,

2.2. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 80 ve 81 inci maddeleri uyarınca "Baro Genel Kurulunun Baronun en yüksek organı olup, levhaya yazılı bulunan tüm avukatlardan kurulduğu ve görevleri arasında Yönetim Kurulu'nun Baronun gelir ve giderlerini, malların yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek, Baro

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

bütçesini onaylamak, Baro Yönetim Kurulunca hazırlanan iç yönetmeliği incelemek ve onaylamak, kanunla verilen yetkileri kullanmak” olduğu,

2.3. Başvuranın staj kaydiyesi ücretinin iadesi talebinin, Baro Yönetim Kurulunun 31.12.2020 tarih ve 2020/2601 sayılı kararı ile alınan ücret, tüm stajyer avukatlardan alındığı için, reddedildiği,

2.4. Baronun, Baro aidatları, seçim cezası, para cezası, staj müracaatı sırasında alınan ücret ve bağışlar dışında bir geliri bulunmadığı,

2.5. Stajyer avukatlardan alınan staj kaydiyesi ücretinin yasal dayanağının Avukatlık Kanunu'nda Genel Kurul'a verilen bütçe onaylama yetkisinde alınan Genel Kurul kararı olduğu ve artışların her yılsonunda Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilmek suretiyle artışların makul düzeyde yapıldığı, (2021 yılında artış yapılmadığı),

2.6. Stajyer avukatlardan alınan ücretin harcanması ile ilgili olarak; Stajyer avukatların bir yıllık staj süresince alacakları eğitimin daha verimli ve kapsamlı olması için; stajyer avukatlara düzenli olarak yüz yüze ve çevrimiçi eğitimlerin verildiği, Konya ili dışından gelen stajyer avukatların yol ücretlerinin Baroları tarafından karşılandığı, Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından Ankara'da düzenlenen staj eğitim seminerlerinin ve yarışmalara katılan stajyerlerin konaklama, yemek ve yol giderlerinin Baroları tarafından karşılandığı, stajyerlerin sosyal etkileşimlerinin sağlanması için kültürel faaliyetlerin (yemek, kahvaltı, piknik) düzenlendiği, avukatlara dağıtılan yılbaşı promosyonlarının hiçbir ücret alınmadan stajyer avukatlara da verildiği, Baroları tarafından bastırılan kitap ve dergilerin ücretsiz olarak verildiği, alınan ücretlerin fazlasıyla stajyer avukatların eğitimi için harcandığı,

2.7. Stajyer avukatlardan staj kaydiyesi alınmadan staj eğitiminin sürdürülmesinin mümkün olduğu ancak Baroları gelirlerinin tüm yukarıda sayılan hizmetlere yetersiz kaldığının bilinen bir gerçek olduğu,

2.8. Başvuranın talep ve iddiaları ile ilgili olarak, yukarıda belirtilen Kanun ve Yönetmelik ışığında yapılan hizmetler de düşünüldüğünde, alınan ücretin makul bir düzeyde olduğu, kaldı ki bahsi geçen harcamalara ilişkin bütçe olmadan hizmetlerin sınırlı kalacağı, bunun yanında başvurudan alınan staj kaydiyesi ücretinin geri ödenmesinin de ücret ödeyen yüzlerce stajyer avukat nezdinde hakkaniyetli bir tutum olmayacağı”

Şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

3.1. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”,

3.2. “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları” başlıklı 135 inci maddesinde;

“Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetcilikkurumu@hs01.kep.tr

ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir.”,

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında;

“Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”,

5. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu’nun;

5.1. “Stajyerlere barolarca yapılacak yardım” başlıklı 27 nci maddenin ilgili kısımlarında;

“Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar birliğince kredi verilir. Ödenecek kredinin kaynağı; avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracığı pul bedelleri ile geri ödemededen gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır... Kredi ödemelerinden arta kalan miktar, meslektaşlara destek ve meslekte gelişmeyi sağlamakta kullanılır.”,

5.2. “Baro keseneği” başlıklı 65 inci maddesinde;

“Baro keseneğinin yıllık miktarı, genel kurulca belirlenir ve her yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir.”,

5.3. “Baroların kuruluş ve nitelikleri” başlıklı 76 ncı maddesinde;

“Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlâkını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”,

5.4. “Baro genel kurulu” başlıklı “Kuruluşu” alt başlıklı 80 inci maddesinde;

“Baro genel kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.”,

5.5. “Görevleri” başlıklı 81 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında;

“Genel Kurulun görevleri şunlardır: Levhaya, avukatlık ortaklığı siciline yazılacakların giriş keseneğini avukatlar için en az ikibin en çok sekizbin, avukatlık ortaklıkları için en az yirmibin en çok seksenbin; yıllık keseneğini de, avukatlar için en az bin en çok dörtbin, avukatlık ortaklıkları için en az onbin en çok kırkbin gösterge rakamının her yıl bütçe kanununda Devlet memurları için belirlenen maaş katsayısının çarpımı ile elde edilecek miktar oranında tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek.

Baro bütçesini onaylamak..”,

5.6. “Yönetim kurulunun görevleri” başlıklı 95 inci maddesinde;

“1. Avukatlık onurunun ve meslek düzeninin korunmasını, meslekin adalet amaçlarına uygun olarak bağlılık ve onurla yapılmasını sağlamak,2. Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

nakil işleri hakkında karar vermek", 7. Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak genel kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak", 9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek, 13. Genel kurul kararlarını yerine getirmek..",

5.7. "Birliğin kuruluş ve nitelikleri" başlıklı 109 uncu maddesinde;

"Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılmasıyla oluşan bir kuruluştur. Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birliğin merkezi Ankara'dır.",

5.8. "Birliğin görevleri" başlıklı 110 uncu maddesinde;

"Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır: 1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek..",

6. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin;

6.1. "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı Avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayırmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanmasıdır.",

6.2. "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde;

"Bu Yönetmelik, Barolar nezdinde yapılacak avukatlık stajının yapılış amacı ile biçim ve yöntemlerinin belirlenmesini kapsamaktadır.",

6.3. "Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma" başlıklı 4 üncü maddesinde;

"Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, Baroya dilekçe ile başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneğinin eklenmesi zorunludur. a) Nüfus Cüzdanı, b) Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.) c) Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baro bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, d) Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, e) Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, f) Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, g) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu. Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanıncaya kadar işleme konulmaz.",

6.4. "Baronun Staj Eğitim Görevi" başlıklı 22 nci maddesinde;

"Her Baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinli Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudeneticilikurumu@hs01.kep.tr

çözümleyebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar. Barolar, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile kendilerine verilen staj eğitim görevinin; bilimsel ilkelere uygun ve sürekli olarak yerine getirilmesi amacıyla Staj Eğitim birimleri oluşturabilirler. Bu birimlerin kuruluşu, işleyişi, yetki ve sorumlulukları ile benzeri konular her Baronun kendi genel kurulunca bu Yönetmelikteki ilkelere göre kabul edeceği iç Yönetmeliklerle belirlenir.”,

6.5. “Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri” başlıklı 23 üncü maddesinde;

“Avukatlık stajının bu Yönetmeliğin amaç maddesine uygun bir şekilde yapılabilmesi, stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini artırma avukatlık staj eğitiminin temel ilkesidir. Bu ilke doğrultusunda staj eğitim birimlerinde bir yıllık avukatlık stajı süresi içinde önceden hazırlanan ve duyurulan yıllık eğitim programı dahilinde en az (120) saatlik bir staj eğitimi verilir. Bu eğitim süresinin en az (60) saati düzenli olarak meslek ilke ve kuralları ile uygulamada avukat konularına ayrılır. Bunların dışında Barolar, staj eğitiminin nasıl yapılacağını, hangi konulardan oluşacağını yörelerinin de özelliklerini göz önüne alarak, çıkaracakları iç Yönetmelikte gösterirler. Ayrıca seminer çalışmaları yapılır. Panel, sempozyum gibi kültürel etkinlikler düzenlenir.”

düzenlemeleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

7. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Kurumumuza yapılan başvuruda başvuranın; Konya Barosu tarafından alınan 400 TL tutarındaki staj giriş ücretinin, yersiz alındığından bahisle kendisine iade edilmesini talep ettiği görülmektedir.

9. Bilindiği üzere avukatlık stajı yapmak, avukat olmanın ön koşulu olan yasal bir zorunluluktur. Bu bağlamda oluşturulan yasal mevzuatına bakıldığında; avukatlık stajının, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 15. ve 27. maddeleri arasında ve bu hükümler uyarınca çıkarılan Türkiye Barolar Birliği (TBB) Avukatlık Staj Yönetmeliği’nde düzenlendiği görülmektedir.

10. 1136 sayılı Kanun’un “aranacak şartlar” başlıklı 16 ncı maddesinde; 3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyan ve Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında başarılı olanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanların, staj yapacakları baroya bir dilekçe ile başvuracakları hüküm altına alınmıştır. İlgili bentler; “a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, b) Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak ve f) Bu Kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak gerekir.” ifadelerini içermektedir.

11. Diğer yandan TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği’nin 4 üncü maddesinde avukatlık stajı yapmak isteyen adayların başvuru esasları ile başvuru esnasında sunması istenilen evraklara detaylı olarak yer verilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetcilikurumu@hs01.kep.tr

Bunlar; "... Nüfus Cüzdanı, Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar), Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu." olarak sayılmıştır.

12. Sayılan evraklar arasında staj başvuru kaydiyesine rastlanılmadığı görülmekle, İdare tarafından söz konusu kaydiyeye ilişkin yasal dayanak olarak Avukatlık Kanunu'nda Genel Kurul'a verilen bütçe onaylama yetkisinde alınan Genel Kurul kararı olduğu belirtilmiştir. Baro genel kurulu Avukatlık Kanunu 80 inci maddesinde "...Baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur." şeklinde tanımlanmıştır. Baro bütçesini onaylamak, Genel Kurulun, Avukatlık Kanunu'nun 95 inci maddesinin 13 üncü fıkrası uyarınca Genel Kurul kararlarını yerine getirmek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak Baro Yönetim Kurulunun yükümlülüklerindendir.

13. Ancak gerek Yönetim Kurulu'nun bütçe kalemleri ihdas etme, kalemler arasında aktarma yapma ve yeni kalemler tesis etme yetkisi ve gerekse Genel Kurul'un bütçeyi onaylama yetkisinin kullanımı yasa ve yönetmelikler kapsamında kullanılmalıdır.

14. Söz konusu yetki kullanımının yasal temelini incelemek amacıyla, İdarenin açıklamaları ile Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin "Amaç" başlıklı 1 inci ve "Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri" başlıklı 23 üncü maddeleri birlikte değerlendirildiğinde;

15. Avukatlık stajının mesleğe henüz başlamamış stajyerler için; hukuk bilgilerini, bilimsel veri ve yöntemleri kullanarak somut olaylara uygulayabilmeleri, yargılama sürecine etkin katılım sağlayabilmeleri, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetiştirilmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanma süreci olduğu, bu süreçte temel ilkenin; stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini arttırmak olduğu,

16. Bu ilke doğrultusunda staj eğitimi verileceği, ayrıca seminer çalışmaları yapıp, panel, bilgi şöleni gibi kültürel etkinlikler düzenleneceği ifade edilmiş, ayrıca her Baronun, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapacağı hükme bağlanmıştır.

17. İdare tarafından staj giriş ücretinin alınmasına ilişkin olarak, baronun, baro aidatları, seçim cezası, para cezası, staj müracaatı sırasında alınan ücret ve bağışlar dışında bir geliri bulunmadığı, stajyer avukatlardan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeyindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudeneticilikurumu@hs01.kep.tr

staj kaydiyesi alınmadan staj eğitiminin sürdürülmesinin mümkün olduğu ancak gelirlerinin 2.6 no lu paragrafta sayılan hizmetlere yetersiz kaldığı belirtilmiştir.

18. Stajyer avukatlara staj eğitimi kapsamında sunulduğu belirtilen söz konusu hizmetlerin (*Konya ili dışından gelen stajyer avukatların yol ücretlerinin Baroları tarafından karşılanması, TBB tarafından Ankara'da düzenlenen staj eğitim seminerlerinin ve yarışmalara katılan stajyerlerin konaklama, yemek ve yol giderlerinin Baroları tarafından karşılanması, stajyerlerin sosyal etkileşimlerinin sağlanması için kültürel faaliyetlerin (yemek, kahvaltı, piknik) düzenlenmesi vb.*), yukarıda anılan avukatlık stajının amaçlarından ve temel ilkelerinden olmadığı, T.C. Anayasası'nın 135 inci maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olan Barolar tarafından mesleki dayanışmayı güçlendirme ve geliştirme kapsamında sunulan hizmetler olduğu, kaldı ki İdare tarafından staj kaydiyesi alınmadan staj eğitiminin sürdürülmesinin mümkün olduğunun belirtildiği, bu nedenle staj eğitiminde asli unsur olmayan söz konusu kalemlerin staja başlayan her stajyer avukattan alınmasının hakkaniyetli bir tutum olmadığı,

19. Diğer yandan İdare tarafından gelir kalemi içerisinde sayılan staj kaydiyesinin yasal mevzuatta yer almadığı, oysa bir diğer gelir kalemi olduğu ifade edilen baro keseneğinin (aidat), 1136 sayılı Kanun'un 65 inci maddesinde düzenlendiği ancak Kanun koyucunun aynı düzenlemeyi staj kaydiyesi için getirmediği bilakis 1136 sayılı Kanun'da stajyerlere Barolarca yardım yapılmasına ilişkin hükümlere yer verdiği,

20. Ayrıca, İdarenin, "*başvurandan alınan staj kaydiyesi ücretinin geri ödenmesinin de ücret ödeyen yüzlerce stajyer avukat nezdinde hakkaniyetli bir tutum olmayacağı*" şeklindeki ifadelerinin, idarelerin yaptıkları işlemlerde kanunlara uygun davranması gerekliliği karşısında hukuka ve hakkaniyete uygun düşmediği, söz konusu gerekçenin bu yerleşik uygulamayı sürdürerek yeni mağduriyetlere neden olabileceği değerlendirilmektedir.

21. İlgili Kanun ve Yönetmelik birlikte ele alındığında; hem staj eğitiminin amacı ve temel ilkeleri hem de kanun koyucu tarafından bu yönde bir düzenleme getirilmemiş olması, alman staj kaydiyesinin yasal bir dayanağı olmadığını göstermektedir.

22. Kurumumuzca aynı konuda daha önce verilen 20/06/2017 tarih ve 2016/5045 sayılı Tavsiye Kararında da yer verilen, kesinleşen Tekirdağ İdare Mahkemesi 01/04/2016 tarih ve E. 2015/1621 ve K. 2016/379 sayılı kararında "*..Olayda stajyer avukat olan davacıdan kayıt sırasında dosya ücreti bedeli alınmasına dayanak olabilecek yasal dayanak bulunmadığı görülmekle bu ücretin alınmasına yönelik alınan 08/04/2010 tarih ve 56 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile bu karar uyarınca davacıdan 500 TL staj dosya ücreti alınmasında hukuka uyarlık görülmemiştir..*" gerekçesi ile dava konusu işlemlerin iptaline hükmedilmiştir.

23. Tüm bu açıklamalara ilaveten; Avukatlık Kanunun 109. Maddesinde Türkiye Barolar Birliği "bütün baroların katılmasıyla oluşan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu" olarak tanımlanmıştır. Avukatlık Kanunu 110. Maddesinde ise; "Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek ve Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp meslekin gelişmesini sağlamak" TBB'nin görevleri arasında sayılmıştır. Bu ifadelerden TBB'nin barolar üzerinde eşgüdüm ve uygulamada birlik sağlamaya yönelik yetkileri olduğu anlaşılmaktadır. (GÜRSELER, Güneş, BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI, TBB Dergisi, Sayı 54, 2004, s. 314).

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudeneticilikurumu@hs01.kep.tr

24. Bu açıklamalar kapsamında; ülkemizde mevcut barolar arasında stajyer avukat adaylarından staj kaydiye bedeli talep edilmesi hususunda bir uygulama birliği olmadığı, staj kaydiye bedeli adı altında Kanunda açık bir düzenlenme de olmadığı görülmekle; Türkiye Barolar Birliği'nin bu konuda barolar arasında bir uygulama birliği sağlanması adına ortak bir çalışma yürütmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

25. Şikâyet konusu; başvuranın iddiaları, İdarenin açıklamaları, ilgili mevzuat ve emsal yargı kararları göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, başvurandan alınan 400 TL tutarındaki staj giriş ücretinin yasal dayanağının olmadığı, stajyer avukatlardan staj eğitiminin temel ilke ve amaçlara uygun sürdürülebilmesinde zorunlu bir kalem olmayan söz konusu ücretin başvurana iade edilmesi ve Barolar tarafından staj kaydiye ücreti alınması hususunda bir uygulama birliği sağlanması adına TBB tarafından bir çalışma yürütülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

26. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, ayrıca idarenin başvurana ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, makul sürede karar verme ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine **uygun davrandığı**, ancak idari işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceği bildirilmediğinden "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" ilkesine **uygun davranmadığı** anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

27. 6328 sayılı Kanunun 21. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden arta kalan sürede Konya İdare Mahkemelerinde dava yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, **ŞİKAYETİN KABULÜNE;**

Stajyer avukat olan başvurucudan staj kaydiye ücreti alınmasına yasal dayanak bulunmadığı görülmekle; başvurucudan alınan 400 TL tutarın iade edilmesi hususunda **KONYA BAROSU BAŞKANLIĞINA** ve staj kaydiye ücretine ilişkin barolar arasında bir uygulama birliğinin sağlanması hususunda **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı** ve **Konya Barosu Başkanlığı** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin, otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA, TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI** ve **KONYA BAROSU BAŞKANLIĞINA** tebliğine, Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetcilikkurumu@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 30a6-8b58-d99a

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

